

సేథ్ హీరాలాల్ పత్నీ

వర్యెస్

శ్రీ కాళీ నాథ్

(బి.పి.సిన్హా, సి.జె., కె.సుబ్బారావు, రఘుబర్ దయాళ్ మరియు జె.ఆర్. ముధోల్కర్, జె.జె.)

అమలు ప్రాసీడింగ్-డిక్రీ మంజూరు చేసే కోర్టు ప్రాదేశిక అధికార పరిధిపై అభ్యంతరాలు-
ఎప్పుడు లేవనెత్తాలి-మధ్యవర్తిత్వప్రస్తావన - డిక్రీ-మాఫీ- ఎస్టాబ్లిష్-లెటర్స్ పేటెంట్. 12-సివిల్ ప్రాసీజర్
కోడ్ 1908 (1908 యొక్క V). 47, 51.

ఆగ్రాలో కొన్ని షేర్ల లావాదేవీలకు సంబంధించి తన కమీషన్ రికవరీ కోసం పిటిషనర్ పై
బొంబాయి హైకోర్టులో ప్రతివాది దావా వేశారు. లెటర్స్ పేటెంట్ లోని సీఎల్ 12 కింద బొంబాయి
హైకోర్టు నుంచి సెలవు పొందిన తర్వాత ఈ పిటిషన్ దాఖలైంది. పిటిషనర్ తన లిఖితపూర్వక
ప్రకటనలో పేర్కొన్న వాదనలలో ఒకటి, దాఖలు చేసిన దావా బాంబే హైకోర్టు ఒరిజినల్స్ పరిధికి
వెలుపల ఉందని, చర్య యొక్క మొత్తం కారణం ఆగ్రాలో తలెత్తినది పేర్కొన్నారు. చివరకు ఈ
దావాను టోర్బోల్ గా రిఫర్ చేశారు. హైకోర్టు అప్పీలుపై సమర్థించిన మధ్యవర్తిత్వానికి అనుకూలంగా
ఆర్బిట్రేటర్ తన తీర్పును ఇచ్చాడు. ప్రతివాది ఉరిశిక్ష చర్యలను చేపట్టాడు. బాంబే హైకోర్టుకు దావాను
విచారించే అధికారం లేదని, తీర్పును కోర్టు యొక్క డిక్రీగా మార్చడానికి పిటిషనర్ అభ్యంతరం వ్యక్తం
చేశాడు, ఎందుకంటే చర్య యొక్క కారణం ప్రాదేశిక పరిధిలో ఎప్పుడూ తలెత్తలేదు. ఆ కోర్టు,

అందువలన ఆ తరువాత జరిగే అన్ని కార్యకలాపాలు పూర్తిగా అధికార పరిధి లేనివి. ఒక దావాలో ఒక పక్షం కోర్టు ద్వారా మధ్యవర్తిత్వానికి పంపడానికి అంగీకరించినట్లయితే, అతను తన లిఖితపూర్వక ప్రకటనలో లేవనెత్తిన కోర్టు ప్రాదేశిక పరిధిపై తన అభ్యంతరాన్ని ఎత్తివేసినట్లుగా పరిగణించబడుతుంది. లెటర్స్ పేటెంట్ లోని సీఎల్ 12 ప్రకారం సెలవు మంజూరు చేస్తూ జారీ చేసిన ఉత్తర్వులు లేదా అభ్యంతరాలను ఎత్తివేయడం వంటి అంశాలను హైకోర్టులో విచారణలో లేవనెత్తాలని, అమలు ప్రక్రియలో జోక్యం చేసుకోరాదని స్పష్టం చేసింది. డిక్రీని ఆమోదించిన న్యాయస్థానం దావా యొక్క విషయాంశానికి సంబంధించి లేదా అందులోని పక్షాలపై అంతర్గత అధికార పరిధిని కలిగి ఉందనే కారణంతో మాత్రమే ఈ తీర్పు యొక్క చెల్లుబాటును అమలు ప్రక్రియలో సవాలు చేయవచ్చు. ప్రస్తుత కేసులో అప్పీలుదారును బాంబే హైకోర్టు యొక్క అధికార పరిధిని సవాలు చేయకుండా నిలిపివేశారు. మరియు దార్శనికుడి ప్రస్తావన చేయడానికి, మరియు తీర్పు ఇవ్వడానికి మధ్యవర్తి యొక్క అధికారాన్ని సవాలు చేయకుండా కూడా అతను అదే విధంగా నిరోధించబడ్డాడు. లెడ్ గార్డ్ వి. బుల్ (1886) ఎల్.ఆర్. 13 ఐ. ఎ. 134, వర్తించదు.

సివిల్ అప్పీలేట్ పరిధి : సివిల్ అప్పీల్ నెంబరు 237 ఆఫ్ 1958. అలహాబాద్ హైకోర్టు 1954 మొదటి అప్పీలు నెంబరు 137 లో జనవరి 27, 1955 నాటి తీర్పు మరియు డిక్రీ నుండి అప్పీలు.

పిటిషనర్ తరపున ఎ.వి.విశ్వనాథ శాస్త్రి, ఇ.ఉదయరత్నం, ఎస్.ఎస్.శుక్లా వాదనలు వినిపించారు.

ప్రతివాదిగా విద్యాసాగర్..

1961. మే 4. అలహాబాద్ లోని హైకోర్టు ఇచ్చిన ధృవీకరణ పత్రంపై ఈ అప్పీలు కింది సందర్భాల్లో డిక్రీ హోల్డర్-ప్రతివాది తీసుకునే ఉరిశిక్ష ప్రక్రియలో తలెత్తుతుంది. ఆగ్రాలోని 'జాన్ మిల్స్'గా పేరొందిన కొన్ని మిల్లుల్లో వాటాలు కొనుగోలు చేయాలని పిటిషనర్ భావించారు. కొన్ని షరతులపై ఒప్పందంపై చర్చలు జరిపేందుకు ప్రతివాది సేవలను ఆయన వినియోగించుకున్నారు. ఈ బేరం ముగిసి, అప్పీలుదారుడు మరొక వ్యక్తితో కలిసి 1946 జూలై 10 నాటి అమ్మకం ఒప్పందం ద్వారా ఒక మేజర్ ఎ.యు.జాన్ యొక్క మొత్తం వడ్డీని కొనుగోలు చేశాడు. పైన పేర్కొన్న లావాదేవీకి సంబంధించి లక్ష రూపాయల కమీషన్ ను రికవరీ చేయాలని బాంబేలోని హైకోర్టులో 1947 నాటి 3718 వ నెంబరు దావా వేశారు.

చివరకు ఈ దావాను పైన పేర్కొన్న మేజర్ ఎ.యు.జాన్ యొక్క ఎస్టేట్ అడ్మినిస్ట్రేటర్ శ్రీ డబ్ల్యు.ఇ. పెరీరా అనే వ్యక్తి మధ్యవర్తిత్వానికి పంపారు. లెటర్స్ పేటెంట్ లోని సీఎల్ 12 ప్రకారం బాంబే హైకోర్టులో దాఖలైన దావా, పైన పేర్కొన్న విధంగా, లెటర్స్ పేటెంట్ లోని సీఎల్ 12 ప్రకారం బాంబే హైకోర్టులో దాఖలు చేసిన దావా అసలు చర్యకు కారణమైనంత వరకు బాంబే హైకోర్టు ప్రాదేశిక అధికార పరిధికి వెలుపల ఉందని పిటిషనర్ చేసిన వాదనలలో ఒకటి. ఏమైనా ఉంటే, ఆగ్రాలో చెడు తలెత్తింది. ఆర్బిట్రేటర్ ప్రతివాదికి అనుకూలంగా తీర్పునిచ్చాడు, సంవత్సరానికి 6% వడ్డీతో కేవలం డెబ్బై ఐదు వేల రూపాయల కమీషన్ మాత్రమే తన క్లెయిమ్ను నిర్దేశించాడు. ఇక్కడ చెప్పాల్సిన అవసరం లేని కొన్ని కారణాలతో అవార్డును పక్కనపెట్టినందుకు బొంబాయి హైకోర్టులో విచారణ జరిగింది. తీర్పులో ఎలాంటి లోపం లేదని, మధ్యవర్తి వైపు నుంచి ఎలాంటి చట్టపరమైన దుష్ప్రవర్తన లేదని బాంబే హైకోర్టు గుర్తించింది. ఈ పిటిషన్ పనికిమాలినదని భావించిన హైకోర్టు దాన్ని కొట్టివేసింది. పిటిషనర్ దాఖలు చేసిన అప్పీలును

1952 జనవరి 21 న బాంబే హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ కొట్టివేసింది. దీంతో ఈ అవార్డును హైకోర్టు ఉత్తర్వుల్లో పొందుపరిచారు. ఆ డిక్రీని అమలు కోసం ఆగ్రా జిల్లా జడ్జి కోర్టుకు బదిలీ చేశారు. 1952 ఫిబ్రవరి 5 న బాంబే హైకోర్టు జారీ చేసిన డిక్రీ ఆధారంగా సుమారు లక్షా వదివేల రూపాయల మొత్తాన్ని వసూలు చేయడానికి ఆగ్రాలోని సివిల్ జడ్జి కోర్టులో ఉరిశిక్ష ప్రక్రియను ప్రారంభించారు. తీర్పు-రుణగ్రహీతగా పిటిషనర్ సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని 47, 151 సెక్షన్ల కింద పలు కారణాలతో డిక్రీని అమలు చేయడంపై అభ్యంతరం వ్యక్తం చేశారు, వీటిలో దావాను విచారించడానికి మరియు తీర్పును కోర్టు యొక్క డిక్రీగా మార్చడానికి హైకోర్టు అధికార పరిధిని సవాలు చేసే వ్యక్తిని గమనించడం అవసరం. బాంబే హైకోర్టుకు ఈ దావాను స్వీకరించే అధికార పరిధి లేదని, ఎందుకంటే చర్య యొక్క కారణం యొక్క ఏ భాగం ఆ కోర్టు యొక్క ప్రాదేశిక పరిధిలో ఎప్పుడూ తలెత్తలేదని, అందువల్ల, అన్ని ప్రక్రియలు దావా యొక్క విషయం లేదా అందులోని పక్షాలపై కోర్టుకు పూర్తిగా అధికార పరిధిని కలిగి ఉండవని వాదించారు. కానీ తక్షణ కేసులో అటువంటి అంతర్లీన అధికార పరిధి లేదు. లెడ్ గార్డ్ వర్సెస్ బుల్ (1) విషయంలో ప్రివీ కౌన్సిల్ తీసుకున్న నిర్ణయం సమ్మతి లేదా మినహాయింపు న్యాయపరిధి లోపాన్ని నయం చేయగలదు కాని అంతర్గత అధికార పరిధి లోపాన్ని నయం చేయదనే ప్రతిపాదనకు ఒక అధికారం. ఆ కేసులో సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో దావా వేశారు, ఆయన దానిని విచారించడానికి అసమర్థుడు. ఇరుపక్షాల అంగీకారంతో కేసు విచారణ సౌలభ్యం కోసం జిల్లా జడ్జి కోర్టుకు బదిలీ చేశారు. ఈ వ్యాజ్యంలో కోర్టు వాస్తవానికి పూర్తిగా అధికార పరిధిని కలిగి లేనందున, దానిని విచారించడం అసమర్థం అనే అర్థంలో, తరువాత ఏమి జరిగినా చెల్లదని ప్రివీ కౌన్సిల్ పేర్కొంది, ఎందుకంటే దావాను విచారించడానికి అసమర్థమైన న్యాయస్థానానికి అధికార పరిధిని ఇవ్వడానికి పార్టీల సమ్మతి పనిచేయదు. బాంబే హైకోర్టు ఆ విధమైన దావాను విచారించడానికి అసమర్థంగా ఉందనే అర్థంలో సహజంగా అధికార పరిధి

లేకపోవడం అనే ప్రశ్నే లేని ప్రస్తుత కేసుకు ఆ నిర్ణయానికి సంబంధం లేదు. దాని ప్రాదేశిక అధికార పరిధిపై అభ్యంతరాలు కోర్టు పరిధిలోకి వెళ్లవు, అందువల్ల దానిని రద్దు చేయవచ్చు. తక్షణ కేసులో, పిటిషనర్ అసలు వైపున బాంబే హైకోర్టు యొక్క సెలవును పొందినప్పుడు, లెటర్స్ పేటెంట్ యొక్క 12 వ నిబంధన ప్రకారం, ప్రక్రియ యొక్క సరైనది లేదా సెలవు మంజూరు చేసే ఉత్తర్వు యొక్క సరైనది కావచ్చు. ప్రతివాది ద్వారా ప్రశ్నించవచ్చు లేదా అభ్యంతరాన్ని అతను మాఫీ చేయవచ్చు. ఈ విషయాన్ని కోర్టు ద్వారా మధ్యవర్తిత్వానికి రిఫర్ చేయడానికి అతను అంగీకరించినప్పుడు, అతను తన లిఖితపూర్వక ప్రకటనలో లేవనెత్తిన కోర్టు యొక్క ప్రాదేశిక అధికార పరిధిపై తన అభ్యంతరాన్ని ఎత్తివేసినట్లుగా పరిగణించబడుతుంది. ఒక కేసును విచారించే కోర్టు యొక్క సామర్థ్యానికి సంబంధించిన అభ్యంతరానికి సమానంగా కోర్టు యొక్క స్థానిక అధికార పరిధికి సంబంధించిన అభ్యంతరాన్ని కలిగి ఉండదని నిర్ణయించబడింది. ఒక కేసును విచారించే కోర్టు యొక్క అధికారం (1) (1886) ఎల్.ఆర్. 13 ఎ. 134 కు వెళుతుంది.

అధికార పరిధి యొక్క మూలం, మరియు అది లోపించిన చోట, ఇది అంతర్లీనంగా అధికార పరిధి లేకపోవడం యొక్క కేసు. మరోవైపు, కోర్టు యొక్క స్థానిక అధికార పరిధిపై అభ్యంతరాన్ని తొలగించవచ్చు మరియు ఈ సూత్రానికి 'సివిల్ ప్రాసీజర్ కోడ్ యొక్క సెక్షన్ 21 వంటి చట్టాల ద్వారా చట్టబద్ధమైన గుర్తింపు ఇవ్వబడింది. కోర్టు ద్వారా మధ్యవర్తిత్వానికి సూచించడం ద్వారా పక్షాల మధ్య వివాదాన్ని పరిష్కరించడానికి సమ్మతించారు. ప్రతివాది ఈ విషయాన్ని మధ్యవర్తిత్వానికి లేదా తీర్పు ఇవ్వడానికి మధ్యవర్తి యొక్క కోర్టు యొక్క అధికారాన్ని ప్రశ్నించే హక్కును కోల్పోయాడు. అందువల్ల, దావాను స్వీకరించడానికి బాంబే హైకోర్టు అధికార పరిధిని సవాలు చేయడానికి మరియు మధ్యవర్తికి సూచించడానికి ప్రతివాదిని నిలిపివేస్తున్నట్లు స్పష్టమవుతోంది. తీర్పు ఇవ్వడానికి మధ్యవర్తి అధికారాన్ని

సవాలు చేయకుండా కూడా ఆయనను అడ్డుకున్నారు. ఆస్పీలును పరిష్కరించడానికి ఈ నిర్ధారణ సరిపోతుందని మా అభిప్రాయం. అందువల్ల డిక్రీస్ అండ్ ఆర్డర్స్ వాలిడేటింగ్ యాక్ట్, 1936 (యాక్ట్ 5 ఆఫ్ 1936) చెల్లని వాటిని ధృవీకరించే ప్రభావాన్ని కలిగి ఉందా అనే ప్రశ్నతో సహా వివాదంలోని ఇతర అంశాలను నిర్ణయించాల్సిన అవసరం లేదు.

తదనుగుణంగా ఖర్చులతో ఆస్పీల్ ను కొట్టివేస్తారు. ఆస్పీల్ కొట్టివేత..